

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Örökbefogadás

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven
1.7. Képzési forma	Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Örökbefogadás	A tantárgy kódja	PLX 00061
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Dávid-Kacsó Ágnes adjunktus		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Dávid-Kacsó Ágnes adjunktus		
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	6
2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					27 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					13
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					-
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					27
3.8. A félév összórászám					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 - Az örökbefogadás és nevelőszülői ellátás pszichológiai aspektusainak megértése, alkalmazva az attachment elméleteket, a családi dinamikák ismereteit és a trauma-informált megközelítéseket C2 - A helyettesítő gondozásban nevelkedő gyermekek és családjaik támogatása, értékelése és kísérése, figyelembe véve specifikus szükségleteiket és kihívásait
Transzverzális kompetenciák	CT1 - Etikai és jogi keretek alkalmazása az örökbefogadási és nevelőszülői folyamatokban, tiszteletben tartva a gyermek mindenek felett álló érdekét

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri - Részletesen ismerteti az örökbefogadás és nevelőszülői gondozás típusait, jogi kereteit és történeti fejlődését - Azonosítja a helyettesítő gondozás pszichológiai aspektusait: alkalmazkodás, attachment, identitás, trauma feldolgozása - Elmagyarázza a biológiai család jelentőségét és a kapcsolattartás dilemmáit - Megkülönbözteti az örökbefogadó/nevelőszülői családok specifikus feladatait és kihívásait - Értelmezi a gyermekvédelmi rendszer működését és az intézményi elhelyezés sajátosságait
Képességek	A hallgató képes - Alkalmazza az attachment elméletet helyettesítő gondozási szituációk elemzésében - Értékeli az örökbefogadott/nevelésbe vett gyermekek fejlődési szükségleteit és kockázatait - Kidolgoz támogató stratégiákat az örökbefogadó/nevelőszülői családok számára - Elemzi esettanulmányokat, azonosítva a kritikus pontokat és intervenciók lehetőségeit - Facilitál csoportmunkát és prezentációkat a helyettesítő gondozás témakörében
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni - Empatikusan és ítéletmentesen viszonyul az örökbefogadó/nevelőszülői családokhoz és a gyermekekhez - Érzékenyen kezeli a stigmatizáció és társadalmi előítéletek kérdéseit - Tiszteletben tartja a gyermek jogát a saját története és identitása megismerésére - Felismeri a szakmai támogatás és folyamatos tanulás szükségességét ebben a komplex területen

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Az alapfogalmak elsajátítása a családi elhelyezésről és a nemzeti, valamint nemzetközi örökbefogadásról, mint a gyermekek különleges védelmének eszközei. A biológiai családjukban nem nevelkedő gyermekek speciális szükségleteinek tudatosítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Az örökbefogadás és az elhelyezés problémáinak megértése társadalmi, intézményi, szülői és gyermekperspektívából. - A pszichológiai aspektusok tudatosítása, amelyek az örökbefogadással és a családi vagy intézményi elhelyezéssel járó helyzetekhez kapcsolódnak. - A szaktudás bővítése a szülőkkel és gyermekekkel végzett közvetlen munkáról, különösen azokban a helyzetekben, amikor kölcsönös alkalmazkodási nehézségek merülnek fel.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Társadalmi attitűdök az örökbefogadással és a hivatásos nevelőszülői munkakörrel szemben.	Prezentáció - számítógéppel segített előadás a kurzus tartalmának Power point formátumban történő bemutatásával, példákkal, értékelő kérdésekkel az folyamat során, magyarázatokkal, problémákkal, a sikeres közösségi akciókhoz/programokhoz kapcsolódó videóval vagy nyomtatott anyaggal illusztrálva; beszélgetések ezeken az előadásokon, valamint a tanulmányozott szakirodalom alapján (számítógép és videoprojektor használatával), szerepjátékok.	
2. Az örökbefogadás típusai. A nemzetközi örökbefogadás kérdése.		
3. Az örökbefogadáshoz kapcsolódó jogi szabályozás.		
4. Az örökbefogadásban érintettek alkalmazkodási folyamata. Elméleti perspektívák.		
5. A családi elhelyezés pszichológiai vonatkozásai. Elméleti megközelítések.		
6. A biológiai család jelentősége a nem származási családjában élő gyermek fejlődésében. Kapcsolatok a biológiai családdal.		
7. A kötődés problémája a helyettes családban nevelkedett gyermekek esetében. A kötődés kialakulását támogató technikák.		
8. A nevelőcsaládok, mint a traumatizált gyermekek terápiás környezete. A családok felkészítése a gyermekek esetleges érzelmi és viselkedési problémáira.		
9. A nem származási családjában nevelkedett gyermekek identitásproblémája. A nevelőszülők képzése a gyermek identitása kialakításának támogatására.		
10. A nem biológiai gyermeket nevelő családok különleges szükségletei. A gyermek múltjával való megküzdés.		
11. Az örökebefogadás sikerőnek monitorizálása. Utánkövetés.		
12. Az intézményi elhelyezés károsító tényezői. Strukturális megszorítások		
Könyvészet		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Társadalmi attitűdök az örökbefogadással és a hivatásos nevelőszülői munkakörrel szemben	Kiscsoportos tevékenység	
2. Az örökbefogadás története	Csoportos projekt	
3. Az örökbefogadásban érintettek alkalmazkodási folyamata.	Csoportos projekt	
4. A családi elhelyezés pszichológiai vonatkozásai: gyász, kettős kötöttség, identitás	Csoportos projekt	
5. A biológiai család jelentősége a nemszármazási családjában élő gyermek	Oktatóvideók, csoportos projekt, kiscsoportos tevékenység	

fejlődésében. Kapcsolatok a biológiai családdal.		
6. A kötődés problémája a helyettes családban nevelkedett gyermekek esetében. A kötődés kialakulását támogató technikák.	Kiscsoportos tevékenység, oktatóvideók	
7. A nevelőcsaládok, mint a traumatizált gyermekek terápiás környezete. A családok felkészítése a gyermekek esetleges érzelmi és viselkedési problémáira.	Kiscsoportos tevékenység, csoportos projekt.	
8. A nem származási családjában nevelkedett gyermekek identitásproblémája. A nevelőszülők képzése a gyermek identitása kialakításának támogatására.	Kiscsoportos tevékenység, csoportos projekt.	
9. A nem biológiai gyermeket nevelőcsaládok különleges szükségletei. A gyermek múltjával való megküzdés.	Kiscsoportos tevékenység, csoportos projekt.	
10. Az örökebefogadás sikerének monitorizálása. Utánkövetés.	Kiscsoportos tevékenység, csoportos projekt.	
11. Az intézményi elhelyezés károsító tényezői.	Kiscsoportos tevékenység, csoportos projekt.	
12. A károsító tényezők hatásainak csökkentése, reziliencia elősegítése.	Kiscsoportos tevékenység, csoportos projekt.	
Könyvészet		

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az örökbefogadás és nevelőszülői elhelyezés szakmai és intézményi kereteinek ismertetése 272/2004 és 273/2004 törvény előírásaira és követelményeire épül és az országos Gyermekjogvédelmi Hatóság által alkalmazott módszertant követi. - Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (http://www.rncis.ro) - Clasificarea Ocupațiilor din România (http://www.mmuncii.ro)
--

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Tesztkérdések	Írásbeli	60%
	Egy reflexió dolgozat (reflexion paper) kidolgozása két szakirodalmi forrás alapján	Szóbeli bemutató	10%
10.5 Szeminárium / Labor	Félévi feladatok		10%
	Esettanulmány kidolgozása		20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei Jelenlét az előadások 50%-án A másolás vagy különböző forrásokból való kompilálás (fel nem tüntetett forrásokból való használat, tartalmi összeállítás saját név alatt) maga után vonja a vizsgáról való kizárást, illetve a házi feladatok-referátumok semmisnek nyilvánítását. A sikeres vizsgálóhoz a hallgatónak legalább 50%-os teljesítményt kell nyújtania az ismeretellenőrző próbán. Az elméleti bemutató és az esettanulmány elkészítése a sikeres vizsga elengedhetetlen feltételét képezi.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja
---	--

Kitöltés időpontja:
2025.04.15

Előadás felelőse:
Dr. Dávid-Kacsó Ágnes adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Dávid-Kacsó Ágnes adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.04.25

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.